

सूर्योदय नगरपालिकाको केही स्थानीय ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन, २०८०

नगरसभा बाट स्वीकृत मिति: २०८०।०३।०९ गते

प्रमाणीकरण मिति: २०८०।०३।०९ गते

प्रस्तावना: प्रचलित स्थानीय ऐनमा समसामयिक सुधार गर्न केही स्थानीय ऐनलाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२(१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सूर्योदय नगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाइ लागू गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो ऐनको नाम **सूर्योदय नगरपालिकाको केही स्थानीय ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको ऐन, २०८०** हुनेछ ।

(२) यो ऐन नगरसभाबाट पारित भई प्रमाणीकरण पश्चात तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. सूर्योदय नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ मा संशोधन: सूर्योदय नगरपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को -

(१) दफा ४ को उपदफा (१) को सट्टामा देहाय बमोजिमको उपदफा (१) राखिएको छ ।

"(१) नेपालको संविधान, प्रचलित संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय कानूनको अधिनमा रही कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाइ लागू गर्न सक्नेछ ।"

३. सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७४ मा संशोधन: सूर्योदय नगरपालिकाको आर्थिक कार्यविधि नियमित तथा व्यवस्थित गर्न बनेको ऐन, २०७४ को-

(१) प्रस्तावनामा भएको "संविधानको धारा २२२ बमोजिमको यस नगरपालिकाले संविधानको धारा २२३ बमोजिमको दोस्रो नगरसभाले यो ऐन बनाएको छ।" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "नेपालको संविधानको धारा २२३ बमोजिम गठन भएको सूर्योदय नगरपालिकाको नगरसभाले नेपालको संविधानको धारा २२६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो ऐन बनाई लागू गरेको छ ।" राखिएको छ ।

(२) दफा २ को खण्ड (ष) मा "ठेकिएको वा नठेकिएको" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "निर्धारण गरिएको वा नगरिएको" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

(३) दफा ५ को उपदफा (२) मा "चैत्र मसान्त भित्र" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "जेठ १०" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

(४) दफा ५ को उपदफा (४) मा "असार १५" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "असार १०" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।

(५) दफा ६ को उपदफा (१) को सट्टा देहाय बमोजिमको उपदफा (१) राखिएको छ ।

"(१) सभाबाट स्वीकृत भएको बजेट स्वीकृत भएको मितिले ७ दिन भित्र नगरप्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी दिनुपर्नेछ ।"

४. सूर्योदय नगरपालिकाको स्थानीय कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७४ मा संशोधन: सूर्योदय नगरपालिकाको स्थानीय कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७४ को -

(१) दफा २ को खण्ड (भ) पछि देहाय बमोजिमको खण्ड (म) र (य) थप गरिएको छ ।

(म) "विमा समिति" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भएको विमा सम्बन्धी नियामक निकाय सम्झनुपर्छ।

(य) "मेलमिलाप कर्ता" भन्नाले नगरपालिकामा सूचिकृत भएका मेलमिलापकर्ताहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

- (२) दफा ३ को उपदफा (१) मा "कुनै पनि स्थानमा" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "प्रचलित कानून बमोजिम उपयुक्त रहेको स्थान" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।
- (३) दफा १२ को उपदफा (३) को सट्टा देहाय बमोजिमको उपदफा (३) राखिएको छ।
 “ (३) समितिको कोषको सञ्चालन नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।”
- (४) दफा २४ को उपदफा (१) मा "नगरपालिका" भन्ने शब्दको सट्टा "वडा कार्यालय" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ ।
- (५) दफा २५ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा २५ राखिएको छ ।
 “ २५. विवादको समाधान: (१) यस ऐन अन्तर्गत गरिएका कृषि करारको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्ता विवादहरू पक्षहरूले आपसी वार्ताबाट समाधान गर्न सक्नेछन् ।
 (२) उपदफा (१) बमोजिम वार्ताबाट विवाद समाधान हुन नसकेमा पक्षहरूले प्रचलित कानून बमोजिम वडा कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।
 (३) उपदफा (२) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा वडामा रहेका मेलमिलापकर्ताहरूले मेलमिलापको माध्यमबाट विवादको समाधान गर्नुपर्नेछ ।
 (४) उपदफा (३) बमोजिम विवाद समाधान हुन नसकेमा वडा कार्यालयले नगरको न्यायिक समितिमा पठाउनुपर्नेछ ।
 (५) नगरको न्यायिक समितिबाट समेत विवाद समाधान हुन नसकेमा पक्षहरूले प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा निवेदन दिन सक्नेछन् ।
 (६) उपदफा (२) बमोजिम भएको विवादको टुङ्गो उपर पक्षहरूलाई चित्त नबुझेमा पक्षहरूले नगर न्यायिक समितिमा र उपदफा (३) बमोजिम भएको विवादको टुङ्गो उपर पक्षहरूलाई चित्त नबुझेमा पक्षहरूले जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछन् ।
 (७) विवाद समाधान सम्बन्धी अन्य प्रावधान प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (६) दफा २८ को उपदफा (१) मा "हुदैन" भन्ने शब्दको सट्टा "पाइनेछैन" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

५. सूर्योदय नगरपालिकाको खानेपानी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ मा संशोधन : सूर्योदय नगरपालिकाको खानेपानी व्यवस्थापन ऐन, २०७६ को -

- (१) दफा २ को खण्ड (ख) पछि देहाय बमोजिमको खण्ड(ख१) थप गरिएको छ ।
 “(ख१) "उपप्रमुख" भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।”
- (२) दफा २ को खण्ड (थ) पछि देहाय बमोजिमको खण्ड (द), (ध) र (न) थप गरिएको छ।
 “(द) "खानेपानी प्रणाली" भन्नाले सेवाग्राहीहरूलाई खानेपानी उपलब्ध गराउने नगरपालिकाको प्रणाली सम्झनु पर्छ ।
 (ध) "ठूला खानेपानी आयोजना" भन्नाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा निर्माण भएको तथा ३५० भन्दा बढी खानेपानी उपभोक्ताहरू भएको आयोजनालाई सम्झनु पर्छ ।
 (न) "साना खानेपानी आयोजना" भन्नाले ठूला खानेपानी आयोजना बाहेकका उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालित खानेपानी आयोजना सम्झनु पर्छ ।”
- (३) दफा ८ को सट्टा देहाय बमोजिमको दफा ८ राखिएको छ ।
 “ ८. खानेपानी व्यवस्थापन र जिम्मेवारी: (१) खानेपानी सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति, सो समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
 (२) आयोजना स्तरीय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन उप समितिको गठन प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
 (३) खानेपानी सम्बन्धमा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ :
 (क) प्राकृतिक पानीको मुहान संरक्षण गर्ने गराउने ।
 (ख) खानेपानी सेवा, विस्तार, सुधार गर्ने गराउने,
 (ग) खानेपानीको दुरुपयोग रोक्ने तथा खानेपानी प्रदूषित हुन नदिने,
 (घ) खानेपानीको स्रोत, वितरण तथा सरसफाई सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण गर्ने गराउने,

- (ड) सेवा प्रणालीसम्बन्धी अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने,
- (च) सेवा सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने लगानी निश्चित गरी सोको योजना तयार गर्ने र आर्थिक स्रोतको व्यवस्था गर्ने गराउने।
- (छ) सेवाको विस्तार तथा विकासका लागि आवश्यक पर्ने रकमको स्रोत पहिचान गरी प्राप्त गर्ने,
- (ज) प्रचलित कानूनबमोजिम सेवाको महसुल दर निर्धारण गर्ने,
- (झ) गुणस्तरयुक्त र प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न आवश्यक प्रबन्ध गर्ने,
- (ञ) सेवा प्रदायकलाई सेवा प्रदान गर्न अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने वा सेवाप्रदायकसँग सम्झौता गरी सेवा प्रदान गराउने,
- (ट) उपभोक्तालाई प्रदान गर्ने सेवाबापत निर्धारित महसुल असूल गर्ने गराउने,
- (ठ) सेवा प्रदायकले सेवा प्रदान गर्दा कुनै उपभोक्तालाई पीरमर्का पर्न गएमा सोउपर सुनुवाई गरी उपयुक्त उपचार दिने,
- (ड) सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने तोकिए बमोजिमका अन्य काम गर्ने ।
- (ढ) उपभोक्ता समिति वा अन्य कुनै संघ संस्थाहरुबाट सेवा सञ्चालन हुँदै आएका खानेपानी वितरण सेवालाई सम्बन्धित उपभोक्ता समिति वा संघ संस्थाहरु सँग सहमति गरि तोकिए बमोजिम नगरपालिका मातहतमा ल्याई प्रभावकारी सेवा सञ्चालन गर्ने ।
- (ण) खानेपानी सेवा तथा वितरण प्रणाली नगरपालिका वा उपभोक्ता मार्फत गर्ने गराउने । तर उपभोक्ता मार्फत खानेपानी सेवा तथा वितरण गराउँदा नगरपालिका सँग भएको सहमति र सम्झौता बमोजिम हुनेछ ।
- (त) खानेपानी व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक स्रोतको व्यवस्था गर्ने ।
- (थ) स्थानीय सरकार तथा प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग सम्पर्क तथा समन्वय गर्ने ।”
- (४) दफा ८ पछि देहाय बमोजिमको दफा ८क र ८ख थप गरिएको छ ।
- “८क. ठूला खानेपानी आयोजना खानेपानी बोर्ड मार्फत सञ्चालन गर्न सकिने: (१) निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा आएका ३५० घरधुरीभन्दा बढी उपभोक्ता भएका वृहत खानेपानी आयोजनाहरु खानेपानी सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले सिफारिसमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार खानेपानी बोर्ड मार्फत सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपदफा(१) बमोजिमको खानेपानी बोर्डको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सञ्चालन विधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- ८ख. स्वामित्व ग्रहण गर्न सक्ने : (१) नगर क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरुको स्वामित्व नगरपालिकाले ग्रहण गर्न सक्नेछ ।
- (२) खानेपानी आयोजनाको स्वामित्व ग्रहण गर्ने प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।”
- (५) दफा १९ को उपदफा (१) मा "दफा ३" भन्ने वाक्यांशको सट्टा "दफा ८ को उपदफा (३)" भन्ने वाक्यांश राखिएको छ र सोही उपदफाको "आवश्यकता अनुसार" भन्ने वाक्यांश पछि "अन्य" भन्ने शब्द थप गरिएको छ ।